

[Arbejdsministeren.]

anvendelsen inden for vedkommende region. Det gælder også i forbindelse med det, man kalder sektorplanlægningen, altså udbygningen af de enkelte offentlige aktivitetsområder, folkeskole, erhvervsuddannelser, socialvæsen osv. Her må et samarbejde finde sted både med statens landsomfattende planlægning og med den planlægningsvirksomhed, primærkommunerne varetager i forbindelse med løsningen af deres servicebetonede opgaver.

Gennemførelsen af en sådan integreret forvaltning, hvor ansvaret for tilvejebringelsen af offentlige ydelser i væsentligt omfang henlægges til kommuner og amtskommuner, må på mange måder betegnes som et eksperiment, som i øvrigt ikke har nærliggende udenlandske forbilleder. Der rejser sig problemer, ikke mindst med hensyn til den nødvendige styring, som må finde sted fra statens side.

Efterhånden som kommunernes andel af ansvaret for de offentlige udgifter forøges, bliver det en væsentlig opgave for staten at sikre en samordning mellem kommunernes og statens økonomiske dispositioner, sådan at der sker en overordnet styring af den samlede offentlige aktivitetsudvikling både på kortere og på længere sigt.

Den stedfunde omlægning af ordningerne for statens tilskud til kommunerne, herunder særlig afsvækkelsen af procenttilskuddene til konkrete kommunale udgifter, vil utvivlsomt medføre mere omhyggelige overvejelser hos kommunerne af de økonomiske konsekvenser ved iværksættelse af nye kommunale aktiviteter. Der er ikke forløbet tilstrækkelig lang tid til, at virkningerne af de nye tilskudsprincipper har kunnet afspejle sig i udviklingen af de kommunale budgetter. Regeringen har imidlertid den opfattelse, at en videreførelse af de nye tilskudsprincipper både vil fremme en hensigtsmæssig kommunal prioritering af de forskellige udgiftsområder i forhold til hinanden og samtidig lette den overordnede styring af den samlede offentlige udgiftspolitik.

Kontrollen med kommunernes lånoptagelse, som varetages af det almindelige tilsyn under indenrigsministeriet, søges for tiden tilrettelagt på grundlag af kommunale

investerings- og finansieringsplaner. Efterhånden har vist alle amtskommuner flerårige investerings- og finansieringsplaner, og det samme gælder et voksende antal primærkommuner. Disse planer kan vel karakteriseres som finansielle styringsmidler for de enkelte kommuner og amtskommuner. Sammenholdt med statens 4-årige budgetoverslag letter de samtidig mulighederne for at få overblik over de samlede offentlige udgifters udvikling såvel på kort som på mellemlangt sigt.

En systematisk udveksling af planinformationer — også vedrørende mere langsigtede planer end dem, som finansieringsplaner og budgetoverslag er baseret på — vil være et velegnet grundlag for en koordination mellem statens og kommunernes udgiftspolitik.

Man kan forhåbentlig ad de veje, jeg her har nævnt, nå ret langt i henseende til samarbejde om en generel styring af den samlede offentlige aktivitet omfattende både statens og kommunernes virksomhed. Det vil imidlertid nok være realistisk at forudse et behov for supplerende fremgangsmåder til at etablere visse generelle skranker for udgifter og arbejdskraftforbrug på det kommunale og amtskommunale niveau. Problemet er ikke mindst aktualiseret af den i perspektivredegørelsen påpegede nødvendighed af en øget kontrol over den samlede offentlige sektors ekspansion.

De problemer, som etableringen af en afbalanceret samordning af statens og kommunernes samlede udgifter og personaleforbrug rejser, vil blive taget op til bredere behandling mellem de implicerede ministerier og de kommunale organisationer.

Et særligt spørgsmål i forbindelse med omlægningen af opgavefordelingen rejser sig med hensyn til beskyttelsen af borgernes retsstilling i forhold til forvaltningen. Dette har særlig betydning i de mange sager om konkrete afgørelser, som griber ind i den enkeltes interesser.

Af betydning er her først og fremmest den almindelige adgang til anke, hvorefter enhver afgørelse truffet af en underordnet myndighed kan indbringes for en overordnet myndighed, i sidste instans for vedkommende minister eller særlige ved lov nedsatte klageorganer. Denne adgang til at